

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych.

PRENUMERATA miesięcznie 4 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 4 zł. 50 gr. za granicą 8 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 20 gr. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim. przed tekstem 20 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagranicze o 50% drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele oraz fantazyjne o 25% drożej. Konto czekowe w P. K. O. № 80187.

S.

P.

KAZIMIERZ WIMBOR

Komisarz Rządu na miasto Wilno.

Dobrze zastąpiony w pracy państwowej i obywatelskiej na odpowiedzialnym stanowisku, zasnął w Bogu dnia 24 stycznia 1927 r.

O stracie wybitnego współpracownika zawiadamia z głębokim żalem.

Wojewoda Wileński.

Zarząd Cechu Rzeźników i Wędliniarzy w Wilnie zawiadamia swych członków o śmierci nieodżałowanej pamięci Chrzestnego Ojca Sztandaru Cechu

KAZIMIERZA WIMBORA

Zarząd wzywa członków do wzięcia udziału w oddaniu ostatniej posługi niestrudzonemu i szlachetnemu Obywatelowi Polski na Kresach Wschodnich.

FRYZJER WARSZAWSKI „STANISŁAW” SALON DAMSKI MANICURE I PEDICURE pod kierownictwem siostry „M. KLARY” te' 11 44, ul. Jagiellońska 5

9751-0

źródło mineralne. Badania, dokonane w pracowni, wykazały, iż odkrytych źródeł pod względem składu chemicznego wiele podobny jest do źródeł w Birstanach, zawiera bowiem dużo żelaza, soli kuchennej, bromu, potasu, sodu i manganu.

Zawieszenie pism.

Wojsenny Komendant m. Kowna wydał rozkaz zawieszenia wydawnictw gazet „Proletars” i „Żezirba”.

Wydalenie pastora w Kownie z Litwy.

Dn. 21 b. m. pastor Katterfeld w Kownie odebrał od wydziału zagranicznego Departamentu Ochrony Obywatelskiej piśmienny nakaz opuszczenia do 10 lutego terytorium Litwy.

W razie gdyby pastor Katterfeld uchylił się od wykonania nakazu, zostanie on wraz ze swą rodziną wydalony.

Pastor Katterfeld jest obywatelem lotewskim.

Praca ustawodawcza w gospodarce rolnej.

Znów zmiana ustawy o reformie rolnej.

Ministerstwo Rolnictwa opracuje lub kończy opracowywać następujące projekty zmiany ustaw: 1) Projekt zmiany ustawy o reformie rolnej, 2) projekt zmiany ustawy o likwidacji wspólnych pastwisk i serwitutów i 3) projekt zmiany ustawy o porządkowaniu ziemi.

Pozatem Ministerstwo Rolnictwa opracowało projekt ustawy fundu melioracyjnego, który określa na jakich warunkach będą udzielane pożyczki, w jaki sposób powinno być one zwracane i t. p. Fund melioracyjny będzie wynosił około 100.000.000 litów.

G I E D A

WARSZAWA, 25. I. (Pat.) — Dolar 8,95—8,97—8 98. Holandia 859,40—860,80—858,50. Londyn 43,61—43,72—43,50. Nowy Jork 8,97—8,99—8,95. Paryż 35,60¹/₂—35,69—35,51. Praga 26,63¹/₂—26,69¹/₂—26,57. Szwajcaria 173,15 — 173,58 — 172,72.

Wiedeń 126,77—127,08—126,46.

Włochy 38,47—38,56—38,38.

Papiery procentowe: 5% pożyczka konwersyjna 47,00—47,10, pożyczka dolarowa 79,25, pożyczka kolejowa 93,50, 4,5% listy zastawne ziemskie złotowe 39,75, 5% warszawskie złotowe 49,00—48,75, 4,5% warszawskie złotowe 46,25, 6% obligacje m. Warszawy 1915—16 r. — 24,50.

Akcje: Bank Dyskontowy 11,50—11,75, Handlowy 4,10—4,20, Bank Polski 94,25—93,25—94,00, Bank Przem. Lwowski 0,16, Bank Zachodni 1,85, Zjednoczonych Ziemi 1,50, Spółk. Zarobkowych 7,60, Kijowski 0,26—0,27—0,26, Puls 4,40—4,50, Wildt 0,06, Siba i Swiatlo 39,25—39,50, Michałow 0,27—0,30, Cukier 3,55—3,50, Firlay 29,00, Łazy 0,16—0,17, Wysoka 4,10—4,15, Węgłki 80,00—79,75, Nobel 2,62, Cegielski 17,75 17,50, Filtzer 2,60, Lilpop 19,25—19,15, Modrzew 5,70—5,55, Norblin 104, Orthwein 0,29, Ostrowiec 15,00—14,75, Parowoz 0,62—0,66, Poisk 1,65, Rudzki 1,34—1,36—1,34, Starachowice 2,43 —

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

2,43

Wszystkim Przeszanym P. P. Drukarzom, którzy przyjęli tak liczny i serdeczny udział w pogrzebie najukochańszego mego Syna

S. p. Antoniego Stanklewicza, składam tą drogą serdeczne „Bóg zapłać” i proszę Ich łaskawie o modły za Jego duszę.

Matka.

W niedzielę, dn. 30 stycznia w „SOKOLE” WIECZORNICA

z występem amatorskim dosk. imit. słynnych kłownów - ekscentryków

„Bim i Bom”

Wstęp za rek. członków 50 gr., czł. 30 gr.

28-1

Kursy Maturalne Im. Piotra Skargi

Wilno—Wileńska 10

Przyjmując wpłaty na kursy II (kl. IV kurs III „VI kurs IV „VIII

Typ humanistyczny i matemat. przyrod., jęz. niem. lub franc. do wyboru. Program gimn. Państw. Nauk w godz. 4—9 wieczór. Kancelaria czynna codziennie prócz świąt 4—8 pop. (Lokal szkoły powz. № 1).

26-4

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Wczorajsze posiedzenie Sejmu.

Po dłuższej przerwie zostały wczoraj wznowione obrady Sejmu. Zainteresowanie nimi było niezwykle silne dla 2 powodów: dla sprawy aresztowanych posłów sejmowych i dyskusji budżetowej, która się wczoraj rozpoczęła.

Przy sprawie aresztowania posłów oczekiwano zajęć, które zapowiadały frajke komunistyczne.

Istotnie komuniści chcieli urządzić większe awantury, ale wstrzymało ich w rozpedzie stanowcze zarządzanie marszałka Sejmu.

Nie chcieli dzielić losu posła Wojewódzkiego, który został wykluczony na miesiąc.

Pismo ministra Sprawiedliwości w sprawie wydania posłów odeślano do komisji.

Rzecz godna zaznaczenia, że za odeśnięciem pisma Ministra Sprawiedliwości do komisji nie głosowały stronnictwa lewicowe. Komuniści wspólnie z klubami słowiańskimi mniejszości i N. P. Ch. zgłosili wniosek o votum nieufności i marszałkowi i rządowi.

Pierwszy z tych wniosków przychodził pod obrady dziś. Terminu drugiego nie oznaczono.

Najważniejszą częścią obrad zajęła debata budżetowa. Przemawiali wczoraj tylko generalny referent poseł Byrka i przedstawiciel Zw. Lud.-Nar. prezes Głabiński.

Rząd ograniczył się jedynie do wystąpienia ministra Skarbu przy rozprawie nad budżetem Ministerstwa Skarbu. Nie można powiedzieć, by rząd okazał nadzwyczajne zainteresowanie dla wczorajszych obrad.

Pomimo generalnej dyskusji budżetowej nie zjawili się na ławach, Prezes Rady Ministrów, nie przybyło też kilku ministrów.

Referat generalny posła Byrki dał mu sposobność zademonstrowania raz jeszcze swego swobodnego przedstawienia zagadnień w sposób wybitnie feljtonowy pełen złośliwości i dowcipu. Ciekawe zestawienie odnoszące się do budżetu wojskowego przytoczył pos. Byrka.

Nasze wydatki efektywne wynoszą 327 milionów złotych w złocie, na jednego żołnierza przypada 1106 zł. tymczasem Niemcy wydały 857 milionów, a na żołnierza 7580 zł. Rosja 1661 milj., na żołnierza 2760 zł., Anglia 2680 milionów na żołn. 7000 tys. zł. Francja 1518 milj. na żołn. 2200 zł. Czechosłowacja 297 milj., na żołnierza 2467 zł.

Jakkolwiek poseł Byrka jest optymistycznie usposobiony wobec kwestii realności budżetu, przestrzega jednak rząd, że budżet opierał się na dotychczasowych dobrych koniunkturach od nas niezależnych, na teraz widzimy zastój produkcji, wzrost bezrobocia, stały wzrost drożyzny i wywołany nim problem płac.

Przemówienie prezesa Głabińskiego było jak zawsze słuchane przez całą izbę z wielkim zainteresowaniem i skupieniem. Nie chciał widać go słuchać wice-premier Bartel, który zaraz wyszedł, ale go słuchał minister skarbu Czechowicz, który chciał kilkakrotnie prosto- wać mowę, ale spotkał się z bardzo surową repliką. Mowa nosiła charakter wielkiej mowy parlamentarnej, była zakrojona na szeroką skalę i wywarła silne wrażenie.

Podczas przemówienia posła Głabińskiego przeszkadzał mu przywódca ukraińców Kozicki, w cyniczny sposób zarzucając brak lojalności ze strony Polski wobec mniejszości. Zaprawdę egoizm przedstawicieli tych kół przechodzi już granicę.

Przed dyskusją budżetową i po niej Sejm załatwił 2 sprawy, mianowicie po referacie posła Batora, opartym na tle naszej polityki ekaportowej i importowej przyjęto w 3 czytaniu ustawę o zmianie

statutu komitetu Floty Narodowej. Następnie, zaś po referacie posła Korneckiego przyjęto ustawę o zmianie postanowień ustawy sanacyjnej w sprawie nauczycielskiej. Przy omawianiu tej noweli komuniści i P. P. S. przez usta posłów Sochackiego i Smulikowskiego zgłosili poprawki o rozszerzenie noweli dla celów czysto demagogicznych, widząc, że na wydatek i niema pokrycia. Poprawki ich nie utrzymały się.

Związek Ludowo-Narodowy przeciwko komunistom.

Klub Związku Ludowo-Narodowego zgłosił wczoraj wniosek w sprawie wydania ustawy przeciwko komunizmowi.

Wniosek brzmi: „Wobec rozgałęzienia akcji komunistycznej zagrożającej państwu i porządkowi społecznemu, popieranej przez państwa ościennie, niezwłoczne wydanie ustawy przeciwko komunizmowi okazuje się koniecznością państwową.

Związek Ludowo-Narodowy pragnąc przyspieszyć wydanie takiej ustawy przedłoży własny projekt, a zarazem wnosi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Wzywa się rząd, aby do dnia 14 opracował projekt ustawy przeciwko komunistom i przedłożył ją Sejmowi.

Zmiany w dyplomacji.

Wobec pogłosek o poważniejszych zmianach na placówkach polskich w Waszyngtonie, Paryżu i Londynie, czynniki miarodajne komunikują, że wiadomości o bliskim ustąpieniu ambasadora Chtapowskiego i ministrów pełnomocnych Skirmunta, Ciechanowskiego nie posiadają żadnych podstaw realnych. Również nieprawdziwa jest wiadomość o bliskim ustąpieniu p. Jackowskiego Dyrektora Dep. Politycznego w M. S. Z. Ustępuje ze swego stanowiska poseł polski w Bukareszcie p. Wielowieyski który obejmie stanowisko delegata Polski w komisji konsyljacyjnej.

Na miejsce p. Wielowieyskiego zostanie przeniesiony p. Szembek.

Następca posła Szembeka dotychczas wyznaczony nie jest.

Rezygnacja min. Moraczewskiego z mandatu poselskiego.

Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu marszałek oznajmił, że poseł Moraczewski zrezygnował z mandatu poselskiego.

Socjaliści przeciwko nauczaniu religii.

Klub poselski P. P. S. zgłosił wczoraj interpelację do prezesa rady ministrów w sprawie znanego okólnika ministra Bartla w sprawie nauczania religii i wykonywania przez młodzież szkolną praktyk religijnych.

Socjaliści atakowali już ten okólnik w „Robotniku”, dowodząc, że jest sprzeczny z postanowieniami Konstytucji i Konkordatu.

W interpelacji domagają się zniesienia tego okólnika. Rzecz godna zapamiętania, iż pierwszym pismem, które okólnik p. Bartla zaatakowało, była rządowa „Epoka”.

Sledztwo w sprawie podkopu pod Bank Dyskontowy.

Politeja warszawska prowadzi w dalszym ciągu śledztwo w sprawie podkopu pod skarbiec Banku Dyskontowego.

Obecnie w Gdańsku aresztowano międzynarodowego kasjarza o bardzo bogatej przeszłości kryminalnej, który według wszelkich danych brał udział w przeprowadzeniu podkopu. W związku z temi aresztowaniami dokonano między innymi wśród kasjarzy i włamywaczy miejscowych.

Anglia a stosunki polsko-litewskie.

PARYŻ, 25. I. Paryski „Temps” zamieszcza następującą informację: „Według doniesień, nadchodzących z Kowna bardzo żywo komentowana jest w kołach politycznych litewskich ostatnia wizyta posła angielskiego na Litwie, jaką złożył prezydentowi Smetonie, Według odgłosów, jakie w tej sprawie zamieszcza prasa litewska przedstawiciel dyplomatyczny wielkiej Brytanji z wielkim naciskiem

wystąpił do p. Smetonie, ażeby zatargi dziełace Litwę i Polskę były szybko zlikwidowane.

Posel angielski dał do zrozumienia p. Smetonie, że Anglja nie będzie mogła popierać Litwy, jak tylko pod warunkiem, że będzie ona uprawiała względem Polski politykę rzeczywistej pokojowej, opartą na lojalnym wykonywaniu zawartych konwencji.

O twierdze wschodnio-niemieckiej.

PARYŻ, 24. (AW). Wbrew doniesieniom niemieckich dzienników oraz pewnego odłamu prasy francuskiej, jakoby w rokowaniach w sprawie rozbrojenia twierdz niemieckich na granicy wschodniej Niemiec osiągnięto już porozumienie, z kół dobrze poinformowa-

nych donoszą, że wiadomości te są przedwczesne.

Porozumienie według opinii tych kół jest jednak możliwe i nie jest wykluczone, że rokowania zostaną zakończone pomyślnie jeszcze w bieżącym miesiącu.

Sejm i Rząd.

Warunki gen. Sosnkowskiego.

Jak się dowiaduje „Gazeta Warszawska Poranna”, gen. Sosnkowski przed jego wyjazdem zagranicę istotnie była ułożona formalna propozycja objęcia teki ministerjum spraw wojskowych Gen. Sosnkowskiego i uzależnił jednak swoją zgodę od uwolnienia i rehabilitacji więzionych generałów oraz o daniu mu molnej ręki w sprawach personalnych.

Obecnie marsz. Piłsudski przychyliła się podobno do warunków gen. Sosnkowskiego. W każdym razie nominacji gen. Sosnkowskiego nie należy oczekiwać przed końcem jego kuracji czyli przed dwoma miesiącami.

Dyskusja budżetowa w komisji senackiej.

W senackiej komisji skarbowo-budżetowej toczyła się wczoraj dyskusja nad budżetem ministerstwa komunikacji. Minister Romocki udzielił szeregu wyjaśnień. Zaznaczył, że Rząd ma zamiar zacząć rozbudowę węzła krakowskiego lecz obecna sytuacja finansowa na to nie pozwala. Co do budowy nowych linii Rząd mógł wziąć pod uwagę tylko najkonieczniejsze, a mianowicie linje łączące Góry Śląsk z morzem.

Na pytanie czy projektowane jest przeniesienie dyrekcji kolejowej z Gdańska do Bydgoszczy lub Tezewa odpowiedział minister, że Rząd niema obecnie zamiaru przenoszenia tej dyrekcji. Sprawa ta byłaby a. t. n. a gdyby Gdynia była odpowiednio rozbudowana. Chodzi o to ażeby tej dyrekcji nie oddalać od morza. Senator Januszewski wniósł rezolucję, domagającą się utworzenia podsekretariatu stanu dla spraw lotnictwa, przy Ministerstwie Komunikacji.

Wiadomości telegraficzne.

Katastrofa kolejowa.

WARSZAWA, 25. I. (Pat.) Dnia 25 b. m. rano na stacji w Częstochowie wykołcił się na zwrotnicy pociąg towarowy. Wykolejeniu uległa lokomotywa i 14 próżnych wagonów towarowych. Trzy tory stacyjne zostały wskutek tego zatarasowane tak, iż ruch odbywa się na małym odcinku pod Częstochową tylko po jednym torze. Podczas wypadku tego trzy osoby doznały lekkich obrażeń.

Wyrok w sprawie uczestnictwa w rozruchach.

WARSZAWA, 25. I. (Pat.) W dniu 24 i 25 b. m. toczyła się przed sądem apelacyjnym w Warszawie, skutkiem odwołania prokuratora, rozprawa przeciwko uczestnikom rozruchów w Kaliszu, które miały miejsce 9 lutego roku zeszłego.

Z 11 obecnie oskarżonych przed sądem apelacyjnym było 9 przez sąd pierwszej instancji uwolnionych. Sąd apelacyjny skazał wszystkich oskarżonych na więzienie od 1 1/2 roku do 2 lat i zarządził natychmiastowe ich aresztowanie.

Z Litwy.

Szańce — drugimi Birstanami.

Wenokunas odkrył w Szancech, w miejscu, gdzie za rządów rosyjskich znajdowały się składy lodu,

Związek Lud.-Narodowy. KOMUNIKAT.

Koło dzielnicowe Zw. L.-Nar. „Zwierzyniec” we czwartek dnia 27 b. m. w lokalu przy ul. Moniuszki Nr. 32 o godz. 6 wieczorem wygłoszony będzie odczyt na temat:

„Wyniki i skutki Powstania Styczniowego dla Polski i Rosji w dobie dzisiejszej”.

Biblioteka koła czynna jest w czwartki od godz. 6 do 7 wieczorem.

Istota demokracji.

Jednostronne i nadmierne rozmielenie demokracji w Europie powojennej musiało nieuchronnie wywołać reakcję, która, jak to zwykle bywa, przeholowała w negacji i zgoła nie jest zdolna spojrzeć na rzecz obiektywnie. Pochodzi to stąd, iż obydwa strony, skrajni i nieumiarkowani zwolennicy demokracji, jak też jej zdecydowani przeciwnicy uważają za cechę naczelną i konieczną demokracji ideę równości, pojętej absolutnie i bezwzględnie. Nie trzeba chyba dowodzić, że idea ta, w ten sposób pojęta, jest potworna i dzika, że wylega się ona w mózgach ludzi, niezających życia i jego praw, że absolutnej równości nigdy nie było, niema i być nie może, że propagowanie jej musiało doprowadzić do ogólnej niwelacji i powrotu do stanu powszechnej dzikości. Ale, chwala Bogu, tego rodzaju absolutna równość nie tylko nie jest istotą demokracji, lecz jest wręcz jej zwyrodnieniem i pośrednio zaprzeczeniem zupełnym, co widzimy n. p. w Rosji współczesnej, której ustroj jest dziś jeszcze mniej demokratyczny, niż był przed wojną.

Istotą demokracji my, Polacy, zwracając się do Wschodu, zaczynamy pojmovać bardzo pomalutką. Pochodzi to niewątpliwie stąd, iż nasze ziemie wschodnie są w demokracji najbardziej zacofane i spóźnione w rozwoju w stosunku do ziem zachodnich conajmniej o lat dwieście, jak powiedział niedawno Dmowski. Znamiennym tedy i pożądanym symptomem była niedawna dyskusja, którą toczyli na łamach „Kurjera Wileńskiego” i „Słowa” dwaj młodzi publicyści, ustalający dopiero pewne pojęcia, które zdawałoby się winny być jasne jak aksjomaty. Dyskusja ta, acz pozostająca, nie dotknęła cechy zasadniczej i podstawowej demokracji, bez której demokracja nie byłaby demokracją, dlatego niech i czytelnik daruje, że zaprzętną na parę chwil jego uwagę roztrząsaniem, które dla większości czytelników „Dziennika” napewno są jasne i oczywiste.

Cechą tą naczelną demokracji, czyniącą z niej naprawdę podstawę ideologii postępowej, jest zasadą o poważnej pracy. Wartość człowieka w społeczeństwie prawdziwie demokratycznym nie mierzy się urodzeniem, ani też pieniądzem, ani nawet wykształceniem, lecz przede wszystkim i nadewszystko intensywnością i produktywnością pracy, którą każdy winien wykonywać. „Kto nie pracuje, niech nie je” — oto może sformułować, lecz budujące hasło demokracji. Tylko małe dzieci, starcy i ludzie chorzy są wolni od pracy, wszyscy inni winni pracować i pracą zdobywać prawo do chleba. „Bo zaprawdę, iż kmieć mi ty wszyscy jesteśmy i od uczestnictwa w związku pracy nikomu się wywinąć nie wolno, pod karą wielkimi, które stąd na społeczeństwo upadają.” (Norwid).

Inna sprawa, że prac jest nieskończone mnóstwo i jest kapitałem głupstwem uważać za pracę tylko pracę fizyczną, która, acz bardzo cieżgodna, nie jest jednak jedyną. Czyż trzeba dowodzić, że praca lekarza, siostry miłosierdzia, księdza, niosącego ostatnią pociechę zrozpaczonemu grzesznikowi — jest pracą równie ciężką, a o ilez bardziej odpowiedzialną? Że inżynier, sędzia, urzędnik, uczący nasprawności maszyny państwowej; policjant, stróż bezpieczeństwa naszych domów; redaktor, kierownik opinii społecznej; nauczyciel, kształtujący dusze dzieci; gospodyni, regulująca tryb życia rodziny; kupiec, ten gospodarz wielkiej gromady; żołnierz, zapew-

nijący bezpieczeństwo kraju — że ci wszyscy, a mógłbym jeszcze długi szereg takich pracowników wliczyć, są nie mniej, jeśli nie więcej godni pracy, pracujących dosłownie pracą rąk?

A jeśli nawet weźmiemy tych, których socjalizm z całą perfidją zowie burżujami i pasorzytami, n. p. wielkich właścicieli ziemskich lub bankierów, czy naprawdę niema między nimi ludzi pracy, częstokroć nadzwyczaj produktywnych? Znam n. p. pewnego ziemianina, posiadającego nawet tytuł księcia, który pracuje po 10 i 12 godzin dziennie na ogromnym warsztacie dóbr swoich, gdzie ma plugi motorowe, lokomobile, pola drenowane, tartaki, gorzelnie, krochmalnie, racjonalną gospodarkę mleczną, wysoko stojące warzywnictwo, ogrodnictwo i t. d., którego córki siadają na wozie, pełnym warzyw rozmaitych i jadą do miasta na targ. Czy to nie jest praca?

A oto co o bankierze mówi wielki mistrz duszy ludzkiej, Stendhal: „Bankier, który się dorobił majątku z niczego, jest wzorem pracownika, gdyż zdobywa nadzwyczajną przenikliwość przezierania ludzi i rzeczywistości.” Czyż n. p. Ford nie jest żywą ilustracją tych słów?

A wreszcie trzy szczyty prac ludzkich: uczeni artyści i — święci. Filozof, n. p., to jak mówi Nietzsche: „człowiek najrozleglejszej odpowiedzialności, któremu leży na sumieniu całość rozwoju człowieka; najwyższy, dotychczas niemal zawsze najbardziej cierpiący, typ człowieka.” Artysta zaś, to ten, w którym bije zbiorowe serce społeczeństwa, który „organizuje wyobraźnię społeczną, jak polityk organizuje siły stanu” (Norwid). A wreszcie święty, który odkupuje winy bliźnich, związuje Boże miłosierdzie i wiąże ziemię z Niebem.

Tak tedy demokracja jest to ustroj, w którym każdy ma poczucie odpowiedzialności za całość społeczeństwa, w którym każdy ma wysoko rozwiniętą godność własną i wzajem jest szanowany przez innych, z jednym zasadniczym warunkiem: aby pracował i aby pracą swą budował wielką Rzecz Pospolitą, teraźniejszość i przyszłość swego narodu.

Aby tego rodzaju demokracją, właśnie demokracją prawdziwą się rozwinął, potrzebna jest wyjątkowa praca ludzi świadomych na dwa fronty: zarówno trzeba otwierać oczy naszej społecznej pracy, która dotychczas ludzi pracy uważa za gatunek pośledni („Tylko bydlęta pracują!” — oto hasło pewnego mego znajomego ziemianina z Grojeckiego) — na czoiogodność pracy w ogóle, szczególnie zaś na doniosłą rolę pracy fizycznej, której powagi nie doceniają nawet pracownicy inteligentni — jak też powstrzymać równościowe i demagogiczne zapędy naszej lewicy przez wmurowywanie w społeczną świadomość następujących pewników, sformułowanych lapidarnie przez senatora Bartoszewicza (Z. L.-N.) (słownik polityczny):

- 1) Człowiek, równy przed Bogiem, winien być równy przed prawem, lecz nie może być równy go do swych uzdolnień, charakteru i rozumu;
- 2) wolność człowieka nie może iść tak daleko, aby niweczyła obowiązki człowieka wobec państwa;
- 3) naród i państwo są tem doskonałszymi, im bardziej ich narzędzia są wyspecjalizowane i hierarchicznie od siebie zależne;
- 4) stopień i rozwój demokracji zależy od rozwoju enoty obywatelskiej wśród ogółu ludności.

S. C.

Wręczenie biretu kardynalskiego Jego Eminencji Pronuncjuszowi Lauri emu.

Wczoraj dnia 25 b. m. odbyła się na Zamku w Warszawie podniosła uroczystość wręczenia biretu kardynalskiego Pronuncjuszowi Apostolskiemu w Warszawie Jego Eminencji kardynałowi Wawrzyńcowi Lauriemu przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

Udzielenie przez Ojca Świętego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polski prawa dokonania tego wotum jest zdarzeniem niezwykle doniosłym. W ciągu wieków prawo to posiadali tylko nieliczni królowie państw wiernych kościołowi.

Ceremonia wczorajsza jest podkreśleniem łączności wiążącej Naród Polski z Kościołem Katolickim.

Monsignor Lauri, nuncjusz apostolski w Polsce, wybrany został kardynałem na tajnym konsytorium w dniu 20 grudnia 1926 r. Celem powiadomienia nominata przybył do Polski specjalny wysłannik Watykanu, kapitan gwardji szlacheckiej Ojca św. hr. Petrucci, który 23 grudnia ub. r. doręczył purpuratowi czerwoną piśnię, w obecności p. wicepre-

sa rady ministrów i ministra spraw zagranicznych.

Posel nadzwyczajny Ojca Świętego.

Audytur Nuncjatury Mgr. Karol Chiarli został mianowany ablegatem apostolskim z rangą posła nadzwyczajnego, a czas trwania misji, która polega na doręczeniu Prezydentowi biretu dla Mgr. Lauri. Dn. 12 stycznia b. r. ks. Ablegat i kap. Petrucci doręczyli ministrowi spraw zagranicznych kopię breve apostolskiego, skierowanego do Prezydenta Rzplitej oraz pismo kardynała sekretarza Stanu.

Przebieg uroczystości.

Wczoraj, o godz. 9.30 rano ks. Ablegat w towarzystwie sekretarza udał się na Zamek, gdzie złożył w kaplicy breve papieskie, adresowane do J. em. Lauriego oraz skatulkę, zawierającą bilet. Przedmioty te, złożone na specjalnym stole i przykryte welonem z czerwoną materją.

O godz. 10.30 dyrektor proto-

kółu w towarzystwie adjutanta Prezydenta udał się do nuncjatury, powozem Pana Prezydenta Ablegat apostolski w czerwonym stroju Podkomorzych papieskich z kolnierzem gromostajowym powitał dyrektora protokołu i przedstawił go J. em. Lauriemu, który zajął miejsce w powozie.

Orszak na Zamek.

Eszkorta szwoleżerów oddaje honory wojskowe, oficer dowodzący składa raport, trębacz grają fanfary. Orszak otwierają czterej trębacz, na białych koniach. W pierwszym powozie jedzie sekretarz Jego Eminencji sekretarz Ablegata i adjutant Prezydenta: w drugim powozie ks. Ablegat i kapitan gwardji Jego Świętobliwości, pół szwadronu szwoleżerów, wreszcie powóz Prezydenta z kardynałem Lauri i szefem protokołu.

Orszak udaje się Al. Szucha, Al. Ujazd. i Kr. Przedmieściem na plac Zamkowy, gdzie trębacz w pobliżu kolumny Zygmuntowej grają fanfary. Na dziedzińcu zamkowym baon piechoty ze sztandarem i muzyką oddaje honory wojskowe.

Powitania na Zamku.

U drzwi wejściowych adjutant Prezydenta Rzpłitej witają gości i prowadzą na schody. W sali mirowskiej oddział kompanji zamkowej oddaje gościom honory wojskowe. W „pokoju oficerskim” komendant miasta i oficerowie adjutatury przyłączają się do orszaku. W sali „Canaletta” witają nominata urzędnicy protokołu dyplomatycznego. W „sali audyencyjnej” oczekują goście szef kancelarii cywilnej i generalny adjutant Pana Prezydenta. Dyrektor protokołu prowadzi Jego Eminencję do „Gabinetu konferencyjnego”.

W „sali marmurowej”, której drzwi strzegą lokaje w ponowej liberji — Pan Prezydent, oraz minister spraw zagranicznych zostają powiadomieni przez adjutanta o przybyciu nominata.

Pan Prezydent przechodzi do sali Rycerskiej w towarzystwie ministra spraw zagranicznych oraz szefa kancelarii cywilnej. Na dany znak, lokaje otwierają podwoje od „sali Tronowej”, a dyrektor protokołu wprowadza do sali ks. Ablegata, głośno anonując jego tytuły.

Ablegat, złożywszy ukłon Prezydentowi, przemawia po łacinie i wręcza mu listy uwierzytelniające.

Mowa ablegata Aposto'kiego.

Ks. ablegat mgr. Chiarlo zwrócił się do Prezydenta Rzeczypospolitej w następujących słowach: „Wielki to dla mnie zaszczyt, że mogę złożyć w ręce Twoje, Najdostojniejszy Panie Prezydencie, dokument papieski, w którym Jego Świętobliwość poleca mi doręczyć bilet purpurowy dla J. E. ks. Wawrzyńca Lauriego, pryncjusa apostolskiego w Polsce, który teraz powołany został do świętego kolegium kardynalskiego. Pozwól, Najdostojniejszy Panie Prezydencie, wyrazić Tobie i Polsce całej me najserdeczniejsze powinszowania z powodu tego nowego i niezwykłego dowodu szczerobliwości i żywości, jaką dziś Najwyższy Pasterz okazał umiłowanej Polsce, ceremonią bowiem, której Wasza Eksceleńcja za chwilę dopełni, odpowiada w szczególniejszy sposób godności i świętości Rzeczypospolitej Polskiej i służy niepomniecie do umocnienia i pomnożenia tych wzniosłych tradycji oddania i miłości Stolicy Apostolskiej, jakim hodował naród ten przez wieki. Nie mogę również ukryć radości, jaka mnie przepełnia, nie bowiem miłszego, nie pożądanego nie mogło mnie spotkać, — czy to dla tego, iż obowiązek ten spełniał w tym narodzie najszlachetniejszym, wśród którego przez przeciąg lat pięciu przebywałem, a który słusnie i zasłużenie szczerze miłuje dla jego nadzwyczajnych uczuć religijnych i uśloności ducha w dążeniu do osiągnięcia rozkwitu obecnie jasnego, czy też dlatego, że odznaki godności kardynalskiej, którą doręczam, przeznaczone są dla przyzodobienia J. E. ks. Wawrzyńca Lauri. Dzięki bowiem serdecznemu stosunkom, jakie mnie z nim łączą przez cały ten dość długi czas, kiedy sprawował urząd nuncjusza apostolskiego i w Rzeczypospolitej peruwiańskiej i spośród tego przewietnego narodu polskiego, który to urząd powierzył Mu Ojciec Święty, potem gdy przez szereg lat wyklądał jako znakomity profesor nauk teologicznych na uniwersytetach rzymskich, miałem sposobność, jako nieodłączny towarzysz, podziwiać należyte jego rozporządzenie w kierowaniu sprawami najtrudniejszymi i doprowadzaniu ich do szczęśliwego końca, jego gorliwość w skutecznym szerzeniu chwały bożej i zbawienia dusz, jego troskę o dobro doczesne państw, jego wreszcie we wszystkim, a szczególnie w rzeczach najtrudniejszych mężstwo ducha i wytrwałość. Pracowitym tedy czynem tego wielkiego męża i zdobyłym przezeń zasługom Ty,

najszlachetniejszy Panie Prezydencie, przez tę wzniosłą ceremonję udzielił jakdyby nagrody i korony, gdy, wypełniając wolę Ojca Świętego i zadość czyniąc życzeniu wszystkich, włożył nań odznaki godności kardynalskiej. Pozostaje mi złożyć Tobie, Panie Prezydencie, i Twej Ojczyźnie z głębi serca życzenia wszelkiego szczęścia i radości. Niech Pan i Dawca wszelkiego dobra raczy obaczyć ten najszlachetniejszy naród zawsze Kościołowi najwierniejszy, coraz to nowymi darami i zachową go kwitnącym w najdalsze lata”.

Po skończeniu tego przemówienia, wypowiedzianego po łacinie, ks. ablegat wręczył Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej swoje listy uwierzytelniające od Ojca Świętego.

Mowa Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej wygłosił odpowiedź w języku polskim: „Księżo Ablegacie — przyjmując z rąk Twoich pismo Ojca Świętego akredytujące Cię przy mnie w charakterze ablegata dla spełnienia misji specjalnej i doręczenia mi biretu kardynalskiego, przeznaczonego dla Jego Eminencji ks. Kardynała Lauri, cieszę się, że wybór Jego Świętobliwości padł na Twoją Osobę. Znamy bowiem uczucia, które żywisz. Księżo Ablegacie, tak względem tej Rzeczypospolitej, jak i względem nowego purpurata. Nikt, też lepiej nie zdolen jest sławić zasługi tego księcia kościoła od Ciebie, który spędził przy nim tyle lat na dalekich kontynentach, a potem tu w Polsce pracował wraz z Nim dla obopólnego dobra Kościoła i kraju, w którym kardynał Lauri tak godnie reprezentował Stolicę Apostolską. Dział też gdy misja Jego, dzięki łaskawości Najwyższego Pasterza tak szczerze otrzymuje uwielbienie, będące zarazem wznowieniem świętych, pełnych chwali tradycji historycznych, pragnę wyrazić Ojcu Świętemu za pośrednictwem Twoim, Księżo Ablegacie, zapewnienia synowskiego przywiązania i głęboko odczutej wdzięczności”.

Po chwili rozmowy Pan Prezydent wchodzi do Gabinetu Marmurowego, zaś dyr. protokołu odprowadza ks. Ablegata do sali konferencyjnej, gdzie oczekuje J. E. Lauri

W kaplicy.

W kaplicy gromadzą się przedstawiciele rządu, dyplomacji, duchowieństwa i wojskowości. Po dwóch stronach ołtarza zasiadają kanonicy kapituły metropolji św. Jana, w strojach chrystowych (cap-pa magna). J. E. Prymas Polski i J. E. Kardynał Kakowski zajmują miejsca przed ołtarzem. J. E. ks. biskup polowy Gall, staje w szatach liturgicznych przy ołtarzu Pralaci domowi J. Świętobliwości Podkomorzowie oraz kawalerowie Maltański stają naprzeciwko ołtarza w głębi kaplicy

Orszak nominata wychodzi z sali Tronowej, w następującym porządku:

Czterech lokaj w czerwonej liberji, urzędnik protokołu dypl., J. E. kard. Lauri między ks. Ablegatem i dyrektorem protokołu, kapitan gwardji papieskiej, sekretarz, adjutant Pana Prezydenta.

U wejścia do kaplicy ka elan Pana Prezydenta wita nominata i przeprowadza do ołtarza. Pan Prezydent wchodzi do kaplicy, poprzedzany przez dyr. protokołu, szefa kancelarii i adjutanta.

Wręczenie biretu.

Po mszy św zastępca dyr. protokołu prowadzi ks. Ablegata do stolika; Ablegat wyjmując bilet z futerału składa go na złotej tacy i oddaje sekretarzowi.

Nominat zbliża się do Prezydenta który odebrawszy bilet z rąk Ablegata wkłada go na głowę J. Eminencji. Równocześnie, dyrektor protokołu narzuca na ramiona nowego kardynała płaszcz purpurowy. Kardynał zdejmując bilet, a złożywszy ukłon Prezydentowi staje przed ołtarzem Celebrans intonuje Te Deum. Na zakończenie uroczystości J. E. kard. Lauri udzielił zebranym past rskiego błogosławieństwa.

Audjencia w Sali Asamblowej.

Po nabożeństwie dyrektor protokołu doręczył kardynałowi imieniem Prezydenta, odznakę Orła Białego następnie goście przeszli do Sali Asamblowej zaś nowy kardynał w przyległym do kaplicy pokoju przywdział szaty purpurowe.

W sali Asamblowej gromadzą się przedstawiciele rządu dyplomacji, duchowieństwa i wojskowości. Pan Prezydent wychodzi z sali Marmurowej w towarzystwie prezosa rady ministrów i ministra spraw zagranicznych i staje przy swoim fotelu w niszy. Wówczas wkracza na salę orszak kardynała, a dyrektor protokołu prowadzi J. E. Lauriego do przygotowanego fotelu mówią po francusku „Jego

Eminencja kardynał Lorenzo Lauri, Pro Nuncjusz Jego Świętobliwości”.

Mowa J. Eminencji Kardynała Lauriego.

Zaraz po wejściu na salę J. E. kardynał Lauri zatrzymał się przy przygotowanym dla siebie fotelu i wygłosił następującą przemowę w języku włoskim:

„Panie Prezydencie, Jego Świętobliwość Papież Pius XI w swojej wielkiej dobroci i łaskawości raczył uwieńczyć liczne dobrodziejstwa udzielone mi podniesieniem mnie ponad wszelkie moje zasługi do najwyższej godności purpury rzymskiej. O ile ten dowód monarszej dobroci i łaskawości wyższego Pasterza napelniał mnie wstydem wobec mojej niegodności, to ceremonia, która się w tej chwili odbyła, przepełnia mnie duszą radością, gdyż za specjalnym zezwoleniem Ojca Świętego w tej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i to z rąk Waszej Eksceleńcji, Panie Prezydencie, otrzymałem odznaki najwyższej godności jaka była mi nadana. Obrzęd spełniony dzisiaj w tym historycznym zamku jest godnym odzyciem sławnych czasów minionych i niedwuznacznym potwierdzeniem tych świętych tradycji wiary katolickiej szlachetnego narodu polskiego, zawsze wiernego nawet w najcięższych godzinach Stolicy Piotrowej. Stanowi on wymowny dowód jaką zycliwością i miłością ojeowska ozywiony jest mój Dostojny Monarcha względem szlachetnej Polski, którą poznał z tak bliska, żyjąc jej życiem, dzieląc jej obawy i radując się jej triumfami przez cały czas Jego wysokiej misji Wyzytatora i Nuncjusza Apostolskiego na tych ziemiach, wreszcie — jeżeli mi wolno dodać — jest nową oznaką tej nadzwyczajnej uprzejmości, która spotykała mnie zawsze w tym rycerskim kraju w dość długim czasie mego przedstawicielstwa dyplomatycznego. — Pragnę obecnie wyrazić najbardziej uniżone i synowskie dzięki Najwyższemu Pasterzowi, który raczył opuścić swe spojrzenie na skromność mojej biednej osoby i podnieść ją do tak wysokich szczytów i dziękuję Waszej Eksceleńcji, Panie Prezydencie, za dokonanie tego aktu tak ważnego i znaczącego, który na zawsze zostanie wyryty w mojej wdzięcznej pamięci. Dziękuję ks. ablegatowi apostolskiemu, dawnemu i cennie-mu współpracownikowi memu za zrzecność z jaką spełnił zaszczytną swą misję wobec mnie. Dziękuję wreszcie wszystkim, którzy zechcieli obecną swą zaszczytą tak wzruszającą i niezapomnianą dla mnie ceremonję Serceem przepełnionem wdzięcznością zwracać się do Pana Zastępców i do Najświętszej Panny Królowej Korony Polskiej o zesłanie najwyższych błogosławieństw na tę ukończoną Rzeczypospolitą, o wynagrodzenie jej przebytych mąk, o udzielenie coraz większej świętości i dobrobytu, a szczególnie o utwierdzenie jej tradycyjnej wierności dla wiary katolickiej, która to wiara stała się jej najpromienniejszą chwałą, największą pociechą i najsilniejszą gwarancją jej porządku moralnego i społecznego, jutrenką niezawodną najświetniejszej przyszłości”.

Mowa Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej odpowiedział na to przemówienie następującymi słowy w języku polskim: „Księżo Kardynał. Dziękuję Waszej Eminencji za podniesienie słowa tu wyreczone, pragnę przede wszystkim wyrazić w imieniu całego narodu polskiego i mojem własnem najgłębszą wdzięczność Ojcu Świętemu za przywrócenie starożytnego przywileju, stanowiącego nowy dowód łaskawości Jego Świętobliwości dla Polski, która tuż do tem głębiej, że cały naród pamięta i chlubi się wspomnieniem pobytu Ojca Świętego jeszcze jako Wyzytatora i Nuncjusza Apostolskiego na tych ziemiach i nigdy nie zapomni Jego zycliwości i sympatii okazanej nam w tylu ciężkich chwilach. Miło mi tedy złożyć Waszej Eminencji najgorętsze powinszowanie z powodu tak zasłużonego wyniesienia Jej do godności rzymskiej purpury i wyrazić Jej moją radość, że wznowiając w Polsce tak doniosły i piękny zwyczaj mogłem dokonać tego uroczystego aktu i to w stosunku do Jego Osoby, która przez 7-mioletni okres swego przedstawicielstwa dyplomatycznego w naszym kraju zyskała sobie gorące uznanie zarówno Najwyższego Pasterza jak też władz Rzeczypospolitej”. Poczem, powitałszy ks. kardynała i zamieniwszy z Nim kilka słów opuścił salę.

Notowania giełdy urzędowej w Wilnie.

Z dnia 26 stycznia.
Dolary St. Zjed. — 8,94¹/₄ — 8,93.
Ruble złote — 4,75 — 4,73.
Listy zast. Wil. Banku Ziemi. — 32,75 — 32,40.

Odjazd kardynała.

Powrót J. E. kard. Lauriego odbył się równie uroczysto, jak i przyjazd do zamku. W sali Canaletta pan Prezydent pożegnał kardynała, którego odprowadzili dwaj adjutanci do powozu. W chwili wyrużenia orszaku muzyka zagrała fanfary, a baon piechoty oddał honory wojskowe.

W Nuncjaturze Jego Eminencja udzielił błogosławieństwa eskorcei, używając tradycyjnej formuły, nazywającej rycerstwo polskie „Defensores Orthodoxae Ecclesiae”.

Organizacja ogrodnictwa w Wileńszczyźnie.

W dniach 23 i 24 b. m. odbył się w Wilnie wojewódzki Zjazd właścicieli sadów. Otworzył zjazd Prezes T-wa Ogrodnictwa w Wilnie prof. Muszyński. Obradom przewodniczył p. Konstanty Sinkiewicz. Do prezydium weszli: p. gen. Bejnar, St. Sinkiewicz, Dyrektor Maculewicz, Mering i Gwiazdowski — Delegat warszawskiego związku posiadaczy sadów. Z wygłoszonego przez p. Meringa referatu, w sprawie utworzenia na Wileńszczyźnie spółdzielni ogrodniczych oraz spółdzielni kwaszelnik, dowiadujemy się, iż Bank rolny obiecał udzielić na współdzielenia kwaszelnik ogrodników w Trokach do 100 tysięcy kredyt w razie, jeżeli kwaszelnia ta będzie odpowiadała warunkom kredytowania. Powno kredyty na ten cel, jak wyjaśnił referent mogą być uzyskane również od miejscowych banków. Poczem wygłoszone następujące referaty: p. Zębiewicz „O doborze odmian drzew owocowych dla Wilna. Po referacie tym przeprowadzono ankietę pomiędzy obecnymi w sprawie doboru odmian drzew owocowych. Następnie dokonano wyborów z komisji: organizacyjnej i statutowej. Zadaniem komisji organizacyjnej w skład której weszli: K. Sinkiewicz, S. Sinkiewicz, Bieniaszewicz, Zębiewicz i Saitalski, jest opracowanie statutu związku właścicieli sadów z Wileńszczyzny, gdyż nie zgodzono się na przyjęcie statutu T-wa Warszawskiego, nie odpowiadającego warunkom ogrodnictwa Wileńszczyzny. W końcu zjazdu przyjął następującą uchwałę:

Zjazd uznaje wybraną komisję za czasowego reprezentanta właścicieli sadów województwa ziemskiego.

Następnie uchwalono wiać udział w przyszłym ogólnopolskim zjeździe owocowawczym, jaki się odbędzie w Warszawie w marcu r. b. Na zjazd ten wybrano jako delegatów od Wileńszczyzny: pp. prof. Hrebickiego i K. Sinkiewicza. Dyrektor oddziału Wileńskiego Banku Rolnego p. Maculewicz wyjaśnił zebraniom, iż pojmując potrzebę organizacji przetworstwa i sadownictwa w ogóle, pójdzie na spotkanie pożytecznym w tej dziedzinie poczynaniem. (x)

Kronika Grodzieńska.

Pożar szkoły. We wsi Ejsmonty pod Grodnem wybuchł pożar w szkole powozecznej, szkoła i kilka budynków gospodarczych spłonęły, wraz ze zbiorami. Straty wynoszą 20 tys. złotych.

Z Sejmiku Grodz. Wydział Powiatowy w sobotę ubiegłą uchwalił preliminarz budżetowy na rok 1927—1928. Posiedzenie budżetowe Sejmiku odbędzie się 15 lutego r. b.

Wyjazd Starosty do Warszawy. Miejscowy Starosta p. Bienkiewicz, wyjechał do Warszawy na 10 dni na kursy starostwskie przy Ministerjum. Rusyfikacja w szkole. W gimnazjum żeńskim zostały zawieszona lekcje religji prawosławnej, której udzielała zakonnicia prawosławna (bazylianka). Przyczyną jest stwierdzenie faktu rusyfikowania młodzieży szkolnej.

Pierwsze zawody narciarskie w Grodnie: W dn. 30 b. m. odbędzie się pierwsze zawody narciarskie, oraz wojskowy pokaz użycia nart na boisku sportowem o godz. 13-tej. Program zawodów: pokaz lekcji gimnastyki i musztry narciarskiej, bieg 3 kl. dla młodzieży, bieg patrolowy ze strzelaniem (trasa 8 km. strzał na 150 m.), bieg pski za koniem (około 1000 mtr.) i skoki na nartach (10—12 m.). Dzierżanowski ofiarował 8 cenne nagrody i 10 dyplomów. Projektuje się urządzenie jeszcze w tym roku rajdu narciarskiego Grodno—Wilno.

Miły tej należy przyklasnąć. Możeby i Wilnianie do nas zawitali.

Notowania giełdy urzędowej w Wilnie.

Z dnia 26 stycznia.
Dolary St. Zjed. — 8,94¹/₄ — 8,93.
Ruble złote — 4,75 — 4,73.
Listy zast. Wil. Banku Ziemi. — 32,75 — 32,40.

Przed pogrzebem s.p. Kazimierza Wimbora.

Eksportacja zwłok.

Wczoraj o godz. 5-tej pp. z kościoła szpitalnego na Antokolu odbyła się eksportacja zwłok s. p. Kazimierza Wimbora.

Ogrodenie szpitalne wypełniły tłumy publiczności, która już na pół godziny przedtem zaczęła się liczenie gromadzić. Nieco po piątej ruszył kondukt żałobny, który prowadził J. E. ks. Biskup Bandurski w asystencji licznego duchowieństwa. Karawan otoczyła straż ogniowa z pionąciami pochodniami. Za trumną postępowała rodzina zmarłego, Wojewoda Wileński Wł. Raczkiewicz, wice-wojewoda Olgierd Malinowski, dalej w imieniu areybiskupa prawosławnego wileńskiego i lidzkiego rektor seminarjum metropolitalnego O. Tuczeński i sekretarz konsystorza duch. Kononow, w imieniu syndykata ewangelicko-reformowanego superintendent, Michał Jastrzębski, prezydent synodu ewangelickiego Bronisław Izzycki-Herman i kaznodzieja zboru Kurtański, — w imieniu zboru ewangelicko-ausburskiego pastor Zygfryd Loppe, w imieniu starobródzkich dowódców prezes komitetu wykonawczego Arseniusz Pimonow, wiceprezes Borys Pimonow, członek prezydium Andrej i członek rady Matwiej, — z ramienia rabina tuż obokowego w zastępstwie nieobecnego rabina senatora Rubinstejna rabin Fryd, — w imieniu muzycantów polskich mufti dr. Jakób Szynkiewicz i zastępcę muftiego J. Romanowicz, — w imieniu gminy karaimskiej m. Wilna Eljasz Jutkiewicz, meenas Zajackowski i p. Łopato, — licznymi najwybitniejsi przedstawiciele władz państwowych miasta, wojskowości, urzędnicy Województwa, Komisarjatu Rządu, Starostwa i tłumy publiczności. O godz. 6 m. 30 wśród dźwięku dzwonów kondukt doszedł do Bazyliki. Trumnę ujęli na ramiona koledzy wygnani z Kowieńszczyzny i urzędnicy Komisarjatu Rządu.

Po odprawieniu krótkich modłów wartę honorową objęła policja państwowa.

Kościół wypełniły tłumy publiczności a tysiączne rzęsy zapłnily plac przed Katedrą.

Żałoba.

W dniu wczorajszym i dzisiaj w znak żałoby na gmachu Komisarjatu Rządu zawisły chorągwie państwowe zwinięte do połowy.

Zamknięcie sklepów.

Jak dowiadujemy się Kupiectwo Polskie m. Wilna, jak również i organizacja Kupiectwa Żydowskiego powzięły uchwały w celu uczczenia niezapomnianej pamięci Komisarza Rządu s. p. Kazimierza Wimbora w dniu 26-go stycznia r. b. zamknąć sklepy od godz. 11 do 12 w południe.

Wezwanie członków do Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcijań m. Wilna.

W związku ze smutnym obrzędem pogrzebowym niezapomnia-

Kazimierza Wimbora.

nej pamięci Komisarza Rządu s. p. Kazimierza Wimbora, Zarząd Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcijań w Wilnie uchwalili i niniejszym wzywa Kupiectwo polskie do zamknięcia sklepów w dniu 26 stycznia r. b. od godz. 11 do 12-ej w pol.

Jednocześnie Zarząd wzywa ogół Kupiectwa do wzięcia gremjalnego udziału w oddaniu ostatniej posługi zmarłemu.

Wezwanie Oddziału Ligi Morskiej i Rzecznej.

Zarząd Wileńskiego Oddziału Ligi Morskiej i Rzecznej w celu oddania ostatniej posługi zwłokom nieodżałowanego prezesa s. p. Kazimierza Wimbora wzywa wszystkich członków do przyjęcia udziału w pogrzebie w dniu 26 b. m.

Zbiórka o godz. 9 rano tegoż dnia w lokalu Oddziału: Zaułek Bernardyński Nr. 8 (gmach Dyrekcji Dróg Wodnych). Pożądane przybycie w czapkach Ligi.

W Katedrze.

Celem uniknięcia nieporozumień przy wejściu na nabożeństwo do katedry o godz. 10 rano zaznaczono, iż miejsce dla szefów urzędów zarezerwowane jest w prezbiterjum, zaś dla przedstawicieli stowarzyszeń i organizacji w nawie głównej.

Komitet uczczenia pamięci Kazimierza Wimbora.

Zgon ogólnie poważanego człowieka i obywatela Komisarza Rządu, s. p. Kazimierza Wimbora w najszerszych warstwach miasta naszego wywołał szczerą żal i smutek. Powstała myśl godnego i celowego uczczenia Jego pamięci przez powołanie Komitetu Uczczenia Pamięci Kazimierza Wimbora. Przyjaciele, koledzy, stowarzyszenia i instytucje, które zechcą przyjąć udział w zorganizowaniu Komitetu i jego dalszych pracach, mogą zasięgnąć bliższych informacji w Województwie, ul. Marii Magdaleny, 2 pokój 37, Sekretariat tel. 13; w Komisarjacie Rządu, ul. Żeligowskiego 4, pokój 4, tel. 11 01; w Sądzie Apelacyjnym, ul. Mickiewicza 36; Liga Morska i Rzeczna, W. Szumański, ul. Mickiewicza 1.

Z powodu zgonu Komisarza Rządu.

Wiadomość o śmierci nieodżałowanego Komisarza Wimbora szczerym żalem wstrząsnęła społeczeństwem nasze. Centralny Zarząd Polskiej Macierzy Szkolnej Z. W. wysłał do wdowy depeszę kondolencyjną, której treść podajemy niżej, oraz uchwalili złożyć zamiast wieńca na trumnę Zmarłego 50 złotych na Żłobek im. Marii. (Depesza) JW. Pani Wimborowa.

Polska Macierz Szkolna Z. W. zasyła niniejszym JW. Pani wyrazy głębokiego współczucia z powodu zgonu Jej Męża. Strata Jego oplakujemy wraz z Nią.

Węslawski Prezes.

marca 1927 r., zaś po tym terminie dzierżawa będzie zwiększona eo miesiąc o 5%, (t. j. doda się za m-c marzec 5%, za kwiecień—10%, za maj—15% i t. d.), przy czym nie cały miesiąc liczyć się będzie za cały. (p)

Stan chorób zakaźnych.

Sekcja zdrowia Magistratu m. Wilna podaje, iż w ciągu ubiegłego tygodnia, od 16 do 22 stycznia, zachorowało na choroby zakaźne 287 osób, w tem na tyfus brzuszny—1, na pniocję—15 (zmarł 1), na błonicę—4, na odrę—2, na różę—2, na gruźlicę—2, na zausznicę—1 i na grypę 210 osób.

W ciągu tygodnia liczba chorych na grypę powiększyła się o 203 osoby, gdyż w ubiegłym tygodniu chorych na grypę podaliśmy tylko 7 osób.

Przebieg epidemii grypy jest lekki. (p)

Walka z wściekłą. Wobec stwierdzenia wypadków zwiększenia się wściekliczy u psów, policja zarządziła, wylawianie psów przez rakarzy w każdej porze dnia.

Możeby jednak władze szkolne zażądały od Komisarjatu Rządu, by w godzinach powrotu do szkół wstrzymać wstrętny dla dziatwy proceder wylapywania psów.

Sprawy akademickie.

— Uroczystość włożenia barw w „Conradii”. W ubiegłą sobotę o g. 7.30 wiecz. w lokalu przy ul. Św. Janki 12 2, odbyła się uroczystość włożenia barw przez członków założycieli Akademickiej Korporacji „Conradia”. Aktu włożenia barw, który poprzedziło odczytanie roty, streszczające poglądy ideowe „Conradii”, dokonał Protoktor Korporacji p. Prof. Dr. Feliks Koneczny przy współudziale Prezydium Konwentu, w obecności Ks. Kanonika Prof. Miłkowskiego. Dzieciom akademików z rozmaitych Wydziałów U. S. B. przywdziało barwy Korporacyjne szcicie wiążące się z Mickiewieziem Otdąd barwiarze Conradii mianują siebie „Conradusami”.

Podczas uroczystości niezwykle serdecznie pełne szerości myśli i dalekich planów dla pracy „Conradii” wygłosili przemówienia P. Protoktor i Ks. Kanonik oraz marszałek Korporacji, którym jest p. Bernard Rusiecki. Po uroczystości włożenia barw odbyło się uroczyst. posiedzenie Konwentu z dwoma punktami porządku dziennego, a mianowicie: krótki referat Conradusa Kanelera p. Wacława Białkowskiego n. t. „Kilka myśli o Improwizacji Konrada”, oraz rozpatrzenie podań kandydatów na s-yków. Na kilkanaście zgłoszeń uwzględniono tylko siedem, o ile wszyscy zostaną przyjęci już na samych smyków. Korporacja liczyć będzie siedemnaście członków.

W części nieoficjalnej zebrania wzniesiono toasty na cześć „Conradii”, p. Protoktora i Ks. Kanonika. W niedzielę dn. 23 b. m. zgodnie z uchwałą Konwentu wszyscy Conradusi byli obecni na Mszy Św. akademickiej, do której członkowie Prezydium służyli. Nie wątpimy, że nowa Korporacja oparta na zasadach narodowych i katolickich wniesie nowe pierwiastki do życia ogólnokorporacyjnego u nas w Wilnie i w Polsce.

Sprawy rolne.

— Uzgodnienie działalności organizacji rolniczych. Pertrakcje jakie od dłuższego czasu toczyły się pomiędzy Związkiem Kółek Rolniczych, a T-wem Rolniczym w Wilnie w sprawie zespolenia działalności doprowadziły do pomysłnego wyniku. W ogólnych zarysach strony doszły do porozumienia. Celem zaś ostatecznego uzgodnienia tej sprawy wybrane zostały specjalne komisje. T-wo Rolnicze Komisję taką wybrało w składzie: p. p. Wagnera, Ruszczyca i Chudzińskiego, zaś 8 lutego r. b. podobną komisję wybrała Rada Główna Związku Kółek Rolniczych. Zadaniem komisji będzie opracowanie nowego wspólnego statutu, który następnie będzie przedłożony ogółemu zebraniu do zatwierdzenia. (x)

Sprawy samorządowe.

— Budżet sejmiku Wiln.-Trockiego. Dziś kończą się trwające od trzech dni obrady wydziału powiatowego Sejmiku Wileńsko-Trockiego w sprawie opracowania budżetu na r. b. Opracowany budżet zostanie przedłożony do zatwierdzenia plenum Sejmikowi, jakie się odbędzie dnia 19 lutego r. b. (x)

Z życia cechów.

— Doroczne zebranie cechu rzemieślników. W niedzielę 16 b. m. odbyło się doroczne walne zebranie cechu rzemieślników i wędliniarzy w lokalu Banku. Zebranie o godz. 2 popoł otworzył i zagalął starszy cechu p. P. Czyż, po czym złożył przewodnictwo w ręce podstarszego cechu p. J. Uziółty. Asesorowali p. p. K. Bartoszewicz i M. Łoś, sekretarzem zaś p. J. Wysocki.

Pierwszym punktem porządku dziennego było obszernie sprawozdanie z działalności zarządu ce-

chu w roku ubiegłym, zreferowane przez sekretarza cechu p. J. Wysockiego.

Sprawozdanie zostało przez zebranie przyjęte do wiadomości i Zarządowi udzielono absolutorjum. Następnie przystąpiono do wyborów nowego Zarządu przez aklamację został powołany Zarząd w dawnym składzie, a mianowicie: st. cechu Paweł Czyż, podstarsi cechu Józef Uziółty i Michał Zyt-kiewicz. Do Komisji Rewizyjnej powołano Wł. Morozowskiego, Ign. Zembrzkiego i Winc. Mickiewicza. Po załatwieniu powyższych dorocznych spraw cechu, w uroczystym nastroju odbył się akt uroczoności 25-lecia pracy na niwie zawodowej i społecznej Starszego Cechu p. Pawła Czyża, obszerniejsze sprawozdanie z tego momentu zebrania podaliśmy już w Nr. 13 z dnia 18 b. m. „Dz. Wil.”

W dalszym ciągu zebrania odbyło się uroczyste wzięcie do drzewca nowego sztandaru cecho-owego gwóźdź od cechu rzeźników w Krakowie na Kotłowym oraz od Wileńskiego Zarządu cechu rzeźników i wędliniarzy.

W celu upamiętnienia udziału Wileńskiego cechu rzeźników i wędliniarzy w VI Wszechpolskim Zjeździe delegatów cechów odby-lym w Wilnie, sporządzono specjalną kartę pamiątkową, ozdobioną piękną winiętą pamiątkową ładnie oprowadzoną w pasie-partout kt. sawieszona zostanie w lokalu cechowym oraz jej odbitki fotograficzne przesłane będą do wszystkich cechów rzeźniczych i wędliniarskich w Polsce.

Doroczne walne z-branie cechu zakończyło się herbatką towarzyską, urządzoną staraniem państwa mistrzów, które w ten sposób, po raz pierwszy wzięły udział w wewnętrznym życiu cechu. Biesiada w nader miłym nastroju przeciągnęła się do późnego wieczora. (o)

Sądy

— O bratobójstwo. Dn 7 maja 1923 r. we wt. Zatykach gm. Giedrońskiej Jan Pumpulowicz, po wypędzeniu większej ilości wódki, zaprosił do siebie znajomych i bliższą rodzinę.

W czasie libacji powstała sprzeczka między gospodarzem a jego żoną Emilią, w wyniku której awanturujący się Jan, począł wybijać okna w domach sąsiednich, aż wreszcie schwył się siekierą i zadał nią cios w głowę matce swej Joannie, a następnie pobiegł za bratem Antonim.

W tym czasie trzeci brat Stefan podał Antoniemu karabin dla obrony, z którego ten wystrzelił w czasie szamotaniny z napastnikiem i trafił go w głowę, wskutek czego Jan zmarł nazajutrz.

Sąd pod przewodnictwem p. Jodziewicza wyznosił wyrok skazując Antoniego Pumpulowicza za przekroczenie obrony koniecznej na osadzenie w twierdzy na przeciąg miesięcy czterech z zaliczeniem na poczet kary 4 ch miesięcy aresztu prewencyjnego.

Kos.

Zabawy.

— U Techników. W dniu dzisiejszym o godz. 9 wiecz. urozmaicona niespodziankami zabawa towarzyska dla członków Stowarzyszenia i wprowadzonych gości.

— Bal kostjumowy ze współudziałem Reduty na obozy letnie dla harcerzy odbędzie się dnia 1-go lutego 1927 r. w salach garnizonowego klubu oficerskiego (ul. Mickiewicza 18). K stjumy nie obowiązują.

Bilety nabywać można u p. p. gospodarzy balu, których lista niebawem będzie ogłoszona. Pieniądże za bilety odsyłać należy do skarbnika Zarządu Harcerstwa p. inż. Rozwadowskiego pod adresem ul. Wileńska 44-a biuro „Szopa i Zimmerman”.

— Bal oficerów rezerwy. W dniu 26 lutego b. r. Związek Oficerów rezerwy urzędu w salach Kasyna garnizonowego tradycyjny doroczny bal.

Teatr, muzyka i sztuka.

— REDUTA na Pohulance. „Baron cygański”. Dziś po raz ostatni opera komiczna w 3-eh aktach J. Straussa „Baron cygański” z udziałem H. Millera.

Ceny miejsc od 30 gr.

— Premiera „Lekkomyślnego siostry”. W czwartek 27 b. m., po raz pierwszy komedia w 4-eh aktach Wł. Perzyńskiego p. t. „Lekkomyślna siostra” z udziałem: J. Solskiej, W. Osterwiny, J. Koszowskiej, J. Osterwy, Z. Chmielewskiego, E. Glińskiego i K. Łacińskiego.

Czysty dochód z premiery przeznaczony jest na Towarzystwo Opieki nad dziećmi.

Bilety nabywać można do dn. 26 b. m. w Banku Ziemskim (Mickiewicza 8) od 12—2 u p. Wilhelma Malinowskiego — pozostałe zaś w biurze podróży „Orbis” i w kasie teatru w dniu przedstawienia.

— Teatr Polski (sala „Lutnia”). „Albatros”. Dziś powtórzenie wczorajszego premiery — oryginalnej i najnowszej sztuki M. Fijałkowskiego „Albatros”. Świetna ta sztuka, ze względu na nader aktualną treść, zaciekawia i bawi serdecznie.

„Proboszcz wśród bogaczy”.

Jutro graną będzie wspaniała satyra francuska „Proboszcz wśród bogaczy”, która stale się cieszy wyjątkowym powodzeniem.

— „Pociąg widmo”. Ta atrakcyjna sztuka scen europejskiej i u nas w Wilnie stała się żyłą złotą dla Teatru Polskiego, który nie jest w stanie pomieścić wszystkich, śpięszących na to fascynujące widowisko. „Pociąg widmo” grany będzie w plątek najbliższy.

— Przedstawienie popołudniowe w Teatrze Polskim. W niedzielę nadchodzącą o g. 4-ej pp. odbędzie się w Teatrze Polskim przedstawienie popołudniowe. Wystawiona zostanie świetna komedia amerykańska Montgomery’ego „Tajemnica powodzenia”. Ceny miejsc od 15 gr.

— Koncert popołudniowy w Teatrze Polskim. W sobotę 29-go b. m. o g. 5-ej pp. odbędzie się koncert popołudniowy na którym wystąpią młode talenty artystyczne: Halina Kalmanowiczówna — utalentowana pianistka, uczennica Cecylii Krewer oraz wybitna skrzypkaczka Marja Bloch, uczennica A. Kontorowicza. Koncert wywołał duże zainteresowanie.

— Koncert symfoniczny w Teatrze Polskim. W środę 2-go lutego wystąpi na poranku w Teatrze Polskim znakomity dyrygent Massini, dyrektor opery królewskiej w Bukareszcie. W wykonaniu programu bierze udział Wileńska Orkiestra Symfoniczna.

Program radia na środę dnia 26 stycznia.

Warszawa (fala 1015 m.) 15.00 — 15.25 Komunikaty: gospodarcze i meteorologiczne, 16.45 — 17.10 Program dla dzieci (p. Wanda Tatar-kiewiczówna), 17.15—18.40 Koncert popołudniowy: Orkiestra P. R., prof. Józef Oziminski (dyrekcja), Roman Totenberg (skrzypce), 18.40—19.00 Rozmaitości 19.00 — 19.25 Skrzynka pocztowa. Korespondencja bieżąca omówi dr. Marjan Stępski, 19.30 — 19.45 Komunikat rolnoży, 19.45 — 20.10 Odczyt p. t. Sprawa zatargu koscielnego w Meksyku wygłosi p. Melchior Wankowicz (dział: podróże, przygody), 20.10 — 20.30 Przerwa (możliwe, że zostaną odczytane komunikaty), 20.30 — 22.00 Koncert wieczorny Muzyka lekka, Wykonawcy: Marja Kellowa (spiew) i Kazimierz Chrzanowski (spiew i recytacje), 22.00 — 22.30 Sygnał czasu. Informacje prasowe 22.30 — 23.30 Transmisja z okcidentu Wielka Ziemiańska.

Kronika po ioyjną.

— Pożar. Dn. 24 b. m. wskutek wadliwego urządzenia pieca w mieszkaniu należącym do Borysewicz Piotra, przy ul. Św. Janki 9, powstał pożar, przezem zapalony się tapety na ścianach oraz opalił się sufit. Zawezwano pogotowie straży ogniowej w ciągu 15 minut pożar stłumilo. Strat narazie nie ustalono.

— Zaczadzenie. Dn. 24 b. m. Le-pieszko Jadwiga, zam. Bazylińska 6, wskutek przedwczesnego zamknięcia szczyra od napalonego węgla pieca, zacządziała. Wezwane porotowie ratunkowe odwoziło ją do szpitala żydowskiego w stanie nie zagrażającym życiu.

— Urząd akcyz i monopolów państwowych, inacej instytucja zółwiego kroku, która na drobne sprawy, jak adnotacje na zgłoszeniach o dodatkowym podatku akcyzowym potrzebuje całego tygodnia. Albo niema w urzędzie p. inspektora, albo też zafasrowany, przyjeżdżny z powiatu, interesant udaje się na bezskuteczne zwykle poszukiwania po całym mieście B. W.

— Ze stowarzyszeń. Lidzki wydział powiatowy na skutek starań ks. patrona Wierzbowskiego udzielił stowarzyszeniu młodzieży polskiej w Żyrmunach 400 złotych pożyczki na kupno 2 maszyn trykotarskich. Kierownik stowarzyszenia, miejscowy nauczyciel Chmielowiec, przeznaczył na ten cel z funduszy stowarzyszenia 150 złotych. Członkinie stowarzyszenia młodzieży będą miały obecnie możność wyszkolić się w praktycznej znajomości trykotarstwa.

Sekcja dramatyczna przy stowarzyszeniu młodzieży polskiej w Żyrmunach wystawiła dnia 23 stycznia w budynku szkolnym 2-aktową sztukę „Hanka Krotańska”, w której wysunęli się na pierwszy plan wykonaniem swych ról p. Gnatowski, jako żandarm i p. Karkotówna, jako Hanka. Po przedstawieniu odbyła się w sali ludowej przy domu parafjalnym wieczornica, z której całkowity dochód przeznaczony był na stowarzyszenie młodzieży.

— Ruch spółdzielczy. Została zapoczątkowana przez p. Chmielowca akcja celem otwarcia od marca spółdzielni mleczarskiej, na którą lokal ofiarował bezinteresownie właściciel Żyrmun, p. minister Meyszowicz.

Na organizacyjnym zebraniu, celem stworzenia kasy pożyczkowej oszczędnościowej w Żyrmunach pod przewodnictwem ks. proboszcza Wierzbowskiego zapisało się 47 członków. Prezesem rady nadzorczej został ks. Wierzbowski, a prezesem zarządu właściciel Reksę p. M. Harasimowicz.

W związku z budową nowej plebanji została wyznaczona na dzień 3 marca licytacja starej.

Z ostatniej chwili.

Sytuacja w Chinach.

LONDYN, 25.1. Pat. Marszałek Czang-Tao-Lin oświadczył w rozmowie z przedstawicielem Daily Express w Pekinie, że rozporządza milionem żołnierzy gotowych do walki z bolszewikami i, że spodziewa się moralnego poparcia Anglii i innych mocarstw.

Anglia — mówił marszałek — przypisuje rządowi południowemu zbyt wielką wagę. My na północy dążyliśmy wszelkimi siłami do utrzymania porządku i spokoju, i do ohehrny mienia i życia cudzoziemców. Mimo to Anglia nie uznala tego naszego stanowiska. Narodowe przesilenie może być rozstrzygnięte tylko siłą.

Wesoły kącik.

Dobrze zrozumiał.
— Słuchajcie, matko, weźmę waszą Kaszkę za żonę, ale pod jednym warunkiem.
— Pod jakim?
— Musicie mi kupić harmonję.
— A to po co?
— Bo ksiądz proboszcz mówił, że w małżeństwie harmonja jest koniecznie potrzebna.

Zółta febra.
Pewien Paryżanin, oprowadzając gości z Brazylii po swoim mieście, zwraca mu uwagę na olbrzymi wprost ruch automobilów, która, nawiasem mówiąc, każdej chwili grożą rozjechaniem.
— Wy w Brazylii nie macie napewno tylu automobilów — chwalił się Paryżanin.
— No oczywiście, że nie — zapewnia gość z ironicznym uśmiechem — ale mamy za to zółta febra.

Choć włosy krótkie...
— Tej simy, żonciu, nie będziemy mogli wyjechać na południe. Musimy myśleć o naszych dotychczas.
— Nie widzę, mój kochany, powodu, abyśmy nie mogli myśleć o naszych dotychczas takte na Riwierset — odpowiada filutalnie żona, trzęsąc tułosem się święto wyodulowana oprupniak à la garconne.

Radjo nigdy nie zastąpi gasy.
— Jestem powion, że radjo nigdy nie zastąpi gasy.
— Dlaczego?
— Czy może sobie wyobrazić, żeby można przez pomocy radja podpalic ogień w piecu albo coś spakować?

Krótką pamięć
— Nic niechane, jak trzęca pamięć Po 8-minutnych, nie wleom, coom robił dzisiaj.
— Możeby Pan Dobrodziej zechciał mi pożyczyc na 8 dni 1.000 złotych.

KRONIKA.

Wiadomości kościelne.

— Powrót z Rzymu J. E. Ks. Aroybiskupa Jąbrzykowskiego. Dziś rannym pociągiem kurjerskim przybędzie do Wilna J. E. Ks. Aroybiskup Romuald Jąbrzykowski, który powraca z Rzymu.

Na dworcu dostojnego Aroy-pasterza powita ksputula wileńska i duchowieństwo.

— Choroba J. E. Ks. Biskupa Michalkiewicza. J. E. Ks. Biskup Sufragan K. Michalkiewicz wskutek przeziębienia zapadł na influencję i nie opuszcza od kilku dni domu.

Sprawy administracyjne.

— Wobec zgonu Komisarza Rządu na m. Wilno s. p. Kazimierza Wimbora Wojewoda Wileński powierzył tymczasowo pełnienie czynności Komisarza Rządu p. Ignacemu Strzemińskiemu, dotychczasowemu zastępcy Komisarza Rządu.

— Przyjazd Wojewody Nowogródzkiego do Wilna. Wczoraj przybył do Wilna Wojewoda Nowogródzki p. Bezkowicz. (x)

— Przemeldowywanie mieszkańców. Dnia 27 b. m. we czwartek do przemeldowywania zgłaszają się: Komisarjat I—Kijowska 4, 6; W. Stefanańska 29, 31, Słowackiego 28 i Kijowska 8.

Komisariat II — Marcowa 4, 5, 8, Nr. Nr. parasyte od 24—34, 38, 40—46/38, 50, 50-a; Dunajka 4, 10, 18, 22, 26.

Komisariat III — Wileńska 10; W. Pohulanka 1, 1-a, 3, 5; M. Pohulanka 6, 8; Zawalna 9, 11.

Komisariat IV — Kalwaryjska Nr. Nr. nieparzyste od 29 — 39, 47 — 59.

Komisariat V — Konarskiego od 2—36 włącznie; Legjonów 43, 45, 47, 51, 57 (Hoża 3); Koszykowa Nr. Nr.

parasyte od 2—10, 14—18, 22, 24, 28, 30—38.

Komisariat VI — Gołębia 8; Graniczna 43; Holenderska 1/2, 12; Janki 4; Majakowa 137 d. Kowarskiego. (x)

Sprawy miejskie.

— Zakończenie prac nad budżetem. W ubiegły poniedziałek Magistrat m. Wilna zakończył prace nad budżetem na 1927 rok. Po przepianiu budżet będzie wniesiony na komisję finansową, a po zaopiniowaniu komisji finansowej będzie wniesiony do rady miejskiej.

Jednocześnie z tem budżet będzie przedstawiony do przegladu rzeczoznawcom, którzy mają przyjechać z Warszawy oraz innych miast Rzeczypospolitej. W roku ubiegłym z Warszawy przyjechało trzech rzeczoznawców, a obecnie zapisało się 7 osób. (p)

— Warunki dzierżawy gruntów miejskich. Magistrat m. Wilna zamierza przystąpić do wydzierżawienia działek ziemi miejskiej, wydzielonych z majątków Kuprjanski i Leoniszki, oraz w obrębie miasta na rok 1927-ny. Dyktaki te wydzierżawiane będą w sposób następujący:

a) Działki ziemi, które eksploatowane były przed rokiem 1915, będą wydzierżawiane za placę tennu dzierżawnej rocznie w sumie dzierżawy 1914 roku, przerachowanej na złote polskie, przyjmując za zasadę, że 1 rubel = 2 złoty 66 groszom.

b) Działki ziemi, które eksploatowane są od roku 1915, będą wydzierżawione za opłatę po 4 grosze za każdy metr kwadratowy.

c) Termin zawarcia umowy i placenia dzierżawy za działki wyżej wymienione ustalono do 1-go

Świadek pruskiego bestialstwa.

Na terenie koszar wojskowych w Skierniewicach, w czasie robotników...

Dla zbadania sprawy cmentarzyska wydelegowany został miejscowy oficer placu kpt. Stefaniski.

Do kpt. Stefaniskiego zaczęli zgłaszać się mieszkańcy miasteczka, którzy zeznali, iż walczyli strzelniczy...

Niemcy nie sądzili w Skierniewicach nikogo. Wszyscy obywatele rozstrzelani byli na zasadzie „rozporządzenia” komendanta miejscowego garnizonu.

O rozstrzelaniu ludności miasta zawiadomiano hurtem w formie mniej więcej następującej: „Na walach koszarowych rozstrzelano X szpiegów, schwytych na szpiegostwie”.

Cóż to za szpiegów rozstrzelano w Skierniewicach? W obrzymiej większości byli to ludzie, którzy na wieść o pochodzie...

Wielu aresztowanych rozstrzelano powiązanych sznurami, a niektórych „opornych” wleczono na wagi i rozstrzelano w kajdanach...

ze szkieletów. W zamkniętych na zamki obręczkach tkwiły kości nieszczęśliwego.

Stali mieszkańcy Skierniewic, Władysław Karwat, który za czasów okupacji niemieckiej był młodym chłopcem i pasal krowy w okolicy koszar...

Następnego dnia wszystkich dwunastu rozstrzelano.

Innym razem znowu przyprowadzono na walc młodą, rzewnie płaczącą dai wczynie. Miała najwyżej 18 lat. Schwytano ją na mostku rawskim.

Wszystkich troje związano razem. Nie wyrzekli ani jednego słowa. Po kilku salwach już nie żyli.

Pod koniec walk o Warszawę Niemcy rozstrzelali jeszcze dwu obywateli pp.: Wierzbickiego i Kolasinśkiego.

W tym samym czasie rozstrzelano 15-letniego chłopca, praktykanta rolnego, Edmunda Góreckiego. Chłopiec ten, który wraz z właścicielem majątku, w którym pracował, uciekł do Warszawy...

Pewnej nocy Niemcy rozstrzelali księdza, przywiezionego gdzieś zdaleka. Podobno ksiądz ten miał w ręku dużą książkę do nabożeństwa. Okładki książki do nabożeństwa zostały znalezione wśród kości.

Z KRAJU. Rozwój życia kulturalnego w Krasnem nad Uszą

Wybudowany niedawno w Krasnem dom ludowy stał się ogniskiem życia kulturalnego dla miasteczka i okolicy.

W dniu 29 listopada ubiegłego roku odbył się obchód rocznicy powstania listopadowego...

W bieżącym znów miesiącu odbyły się 2 przedstawienia komedii Grzymały-Siedleckiego, p. t. „Sublokatorka”...

Sztukę tę odegrało Kółko amatorskie, utworzone przy miejscowym Kole Pol. Macierzy Szkol., a składające się z następujących osób: państwa Kretowiczów...

Nie można również pominąć zasług p.p. Maciusza i Kretowicza. Obydwaj oni, oprócz gry scenicznej, zajmowali się jeszcze przez szereg wieczorów bezinteresownym urządzaniem sceny i doprowadzeniem jej do należytego stanu.

Nowa placówka kult.-oświatowa w Podbrodziu. Z inicjatywy Starosty p. Żurawskiego na powiat Świeciański, wydział sejmiku uchwalił 1500 zł. na otwarcie i urządzenie kursów rzemieślniczych przy Polskiej szkole powszechnej w Podbrodziu.

Urządzeniem i zaopatrzeniem w niezbędne warsztaty oraz narzędzia działu stolarskiego, tokarskiego dla chłopców i krawieckiego dla dziewcząt zajął się całą duszą oddany tym instytucjom burmistrz m. Podbrodzia p. Siemaszko.

Wojtowny wypadek w młynie. Dn. 18 b. m. w młynie parowym w Nowym Pohoście należącem do Wilejki Józefa został zerwany w biegu kamień młyński, skutkiem czego zlamano nogę młynarzowi Kopytowi Wiktorowi.

Mieszkańcy m. Podbrodzia niezmiernie się uradowali z powstaniem placówki dla dobra ich dzieci, które dotychczas po większej części się marnowały...

Przez straż pożarną ochotniczej burmistrz p. Siemaszko organizuje orkiestrę dętą. Instrumenty muzyczne tujejsza straż posiada swoje.

W Podbrodziu w lokalu Magi tratu, staraniem prezesa miejscowego koła Macierzy Szkolnej założona biblioteka Polska, posiada obecnie do 400 tomów książek...

Wielki doroczny bal Nauczycielski w Wilejce powiatowej. Grono Nauczycieli Szkół Powszechnych powiatu Wilejskiego, urządziła w dniu 5-go lutego 1927 roku w salach Klubu „Ognisko Polskie” pierwszy Wielki bal Nauczycielski...

Znowu pożar w Wojtowniu. Dn. 21 b. m. o g 7 w m. Wojtowniu wybuchł pożar wskutek czego na szkole Franciszka Szapela spalił się dach nad domem, szopa i część obory.

W dniu 21 b. m. o g 7 w m. Wojtowniu wybuchł pożar wskutek czego na szkole Franciszka Szapela spalił się dach nad domem, szopa i część obory.

W dniu 21 b. m. o g 7 w m. Wojtowniu wybuchł pożar wskutek czego na szkole Franciszka Szapela spalił się dach nad domem, szopa i część obory.

Nowa zbrodnia Hromady.

Dn. 20 b. m. o g 20 członkowie B. W. R. H. mieszkańcy wsi Osowiec gm. kurzenieckiego Trzebiak Andrzej, Nowak Timofiej i Jakób, Trzebiak Leon, Kopyciuch Maksym i Nowak Gabryel dokonali zabójstwa Jana Smolika...

Nieszczęśliwy wypadek w młynie.

Dn. 18 b. m. w młynie parowym w Nowym Pohoście należącem do Wilejki Józefa został zerwany w biegu kamień młyński...

Ze świata

Ceremonja ślubna na Sumatrze.

Nie bacząc na to, że ludność Sumatry, będącej, jak wiadomo, kolonią holenderską, miała okazję zetknąć się z kulturą europejską, niektórzy plemiona zachowały tam po dziś dzień swe starodawne zwyczaje.

Jedną z największych wad tego ceremonjału jest jego kosztowność. Narzeczony na Sumatrze musi swą przyszłą małżonkę kupić, a ceny kobiet są tam wysokie.

Zaznaczyć wypada, iż wstępowanie w związki małżeńskie jest na Sumatrze do pewnego stopnia obowiązujące. Stan bezżonny jest bowiem wśród Bataków w wielkiej pogardzie...

Zapisujcie się na członków Komitetu Wojewódzkiego pomocy dla akademików.

ŚLIZGAWKA „SOKOŁA” w ogrodzie Bernardyńskim. Orkiestra we środy, soboty i niedziele.

MIEJSKI KINEMATOGRAF KULTURALNO-OSWIATOWY Sala Miejska (ul. Ostrobramska 5).

Polakie Kino „JUTRZENKA” Ulica Wielka 26 64

Dzisiaj będą wyświetlane filmy: „Rogaty skarb” dramat w 8 aktach w rolach głównych Jack Holt i Lois Wilson.

Dzisiaj Wznowienie 1) Przy Kominku, 2) Gdy na kominku wygasł żar salonowy dr. w 12 akt. całość w rolach głównych Wiera Ochofnajda, Maksim Pofonski i Runioz.

POSZUKUJĘ od zaraz dzielnycy zastępców do sprzedaży artykułu rolniczego za wysokim wynagrodzeniem.

NEKROLOGI, OGŁOSZENIA i różne reklamy do wszystkich gazet na bardzo ulgowych warunkach przyjmuje BIURO REKLAMOWE Stefana Grabowskiego w Wilnie, Garbarska 1. Tel 82.

Firma A. MOHL Zamkowa 8 Tylko 10 dni. Wyprzedaż wyrobów wełnianych z ustępstwem do 30%.

WĘGIEL OPALOWY I KOWALSKI z dostawą od 1 tony w zamkniętych plombowanych wozach. Ceny najniższe. M. DEULL Jagiellońska 3, m 6 tel. 811.

CUKIER kryształ mialkowy kostkowy (niżej cen rynkowych) puder dostarczam w partjach wagonowych i mniejszych na dogodnych warunkach. Wł. Górny, Poznań, ul. Wielka 23. Tel. 54-76.

Dbajcie o swoje zdrowie! „Szwajcarskie Gorkie Ziola” (z marką „K o g u t”) są stosowane przy chorobach żołądka, kiszek, obstrukcji i kamieni żółciowych. „Szwajcarskie Gorkie Ziola” są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym...

PROSEK DO BÓLU GŁOWY DLA DOROSŁYCH „KOWALSKINA” USUWA NAJSILNIEJSZE BÓLE GŁOWY FABRYKA GIGIENICZNO-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI” WARSZAWA

Domu z 18—20 pokojami z zabudowaniami gospodarczymi poszukuje do kupna niezwłocznie. Informacji udzieli Związek Spółdzielni Spożywców Rz. Pol. Oddział w Wilnie — Meta Pobelacka 12 Telefon 66.

Węgiel opałowy i koks z dostawą do domu w każdej ilości poleca Dom Handlowy Murpol Mickiewicza 34, tel. 370.

KONKURS Wydział Powiatowy Sejmiku Woleżyńskiego w Woleżynie ogłasza

na stanowisko 3 lekarzy rejonowych w Woleżynie, Wisniewie, Bakstach i jednego lekarza chirurga do szpitala sejmikowego w Woleżynie. Do pierwszych 3-oh posad przywiązane są pobory wg. VIII stopnia służbowego pracown. państw. + 25% dodatku komunalnego...

Przewodniczący Wydziału Powiatowego Starosta (-) J. Emeryk.

Wydział Powiatowy Sejmiku Woleżyńskiego w Woleżynie Ogłasza KONKURS Na stanowisko rejonowego lekarza weterynaryj w m. Trabach.

Do posady tej przywiązane jest uposażenie według VIII-ej grupy plac pracowników państwowych z 25% dodatkiem komunalnym. Kandydaci reflektujący na p. wyższe stanowisko winni przedłożyć podanie z następującymi dokumentami w oryginałach lub uwierzytelnionych odpisach:

Przewodniczący Wydziału Powiatowego Starosta (-) J. Emeryk.

DRUKARNIA nowoczesna na Pomorzu z własnym składem i zapleciem elektrycznym z centralnym ogrzewaniem do sprzedania wgl. wydzierżawienia. Ewtl. przyjmie się fachowca z większą wpłatą jako udziałowca-dyrektora. Oferty pod „Drukarnia Nr. 77” do „PAR”, Bydgoszcz, Dworcowa 72. 6359-1

ODCISKI ZGRUBIAŁA ZBRODNIKI KLAWIOL FABRYKA GIGIENICZNO-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI” WARSZAWA

NAJOPRZYCSZY BÓL GŁOWY USUWA ORYGINALNY PROSEK KOGUTKIEM.

AKUSZERKA M. LAKNEROWA Przyjmuje od godz. 9 do 7 w. Kasztanowa 7 m. 5. W.Z.P.69

UDZIAŁEM lekcji francuskiego i niemieckiego jęz. dzieci i dorosłym po przystępnej cenie. Ul. św. Jakubka 14, m. 4 (naprzeciwko szpitala św. Jakuba).

FOLWARK pod Wilnem sprzedamy bardzo niedrogo. Dom H.K. „Zachęta”, Gdańska 6, tel. 9 05. 33

Mieszkanie z 4 pokojami, kuchni i werandy do wynajęcia. Senatorska 19.

DR. LEON GINSBERG Choroby weneryczne, skórne. Ulica Wileńska Nr. 8. Przyjmuje od godz. 8 1/2 - 1 1/2, tel. 5-67. W.Z.P.29

DR. PUFILSKI Choroby skórne i weneryczne. przyjmuje od godz. 10 do 1 i od 5-7 p.p. W. Pohłanka 2, róg Zwalnia W.Z.P.1

DR. BLUMOWICZ CHOROBY WENERYCZNE, SKÓRNE, SYPILIS I SKÓRNE. Ul. WIELKA 21. (Tel. 921) Od 9-1 1/2-8. W.Z.P.63

DR. KAPŁAN Choroby weneryczne, i skórne. Wileńska 11 Telefon 640 W.Z.P.13

Wilenkin ul. Tatarska 20. JADALNE, SYPIALNE, SALONOWE i GABINETOWE, kredensy, stoły, szafy, łóżka i t. d. Wykwintne, Mocne, Niedrogo. Sprzedaj na raty.

Zguby. Z Nr. 179 wydana przez Gimnazjum im. Józefa Lelewela w Wilnie na imię Wolejki Jarosława - uwielniana się. 9782

Zgub. książka wojskowa wydana przez P. K. U. Wilno na imię Antoniego Miszkisza zam. przy ul. Krawkowskiej 28 m. 10 - uwielniana się. 9784